

INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA TURIZM MULOQOTINING QIYOSIY TAHLILI

Isamidinova Gulchehraxon Komiljonovna

*Andijon davlat chet tillari instituti Qiyosiy tilshunoslik lingvistik tarjimashunoslik
yo'nalishi 2-bosqich magistranti.*

Annotatsiya: *Ushbu maqola ingliz va o'zbek tillarida ikki xil lingvistik landshaftdagi turizm muloqotining nozik tomonlarini o'rganadi. Qiyosiy ob'ektiv orqali ushbu tillarga singib ketgan madaniy nuanslarni va ularning turizm sohasidagi samarali muloqotga ta'sirini aniqlashga qaratilgan. Sifatli tahlil usullarini qo'llagan holda, ushbu tadqiqot turizm nutqidagi leksik, sintaktik va pragmatik xususiyatlarni o'rganadi. Topilmalar sayyohlik tajribasini oshirish va madaniyatlararo tushunishni rivojlantirishda madaniy sezgirlik va tilni bilish muhimligini yoritib berdi.*

Kalit so'zlar: *turizm muloqoti, ingliz tili, o'zbek tili, qiyosiy tahlil, madaniy nuanslar, madaniyatlararo muloqot.*

Аннотация: *В данной статье исследуются нюансы туристического общения в двух языковых ландшафтах – английском и узбекском. Через сравнительную призму он направлен на выявление культурных нюансов, заложенных в этих языках, и их влияние на эффективное общение в индустрии туризма. Используя методы качественного анализа, в этом исследовании рассматриваются лексические, синтаксические и прагматические особенности туристического дискурса. Результаты подчеркнули важность культурной чувствительности и языковых навыков для улучшения туристического опыта и развития межкультурного взаимопонимания.*

Ключевые слова: *туристическое общение, английский язык, узбекский язык, сопоставительный анализ, культурные нюансы, межкультурное общение.*

Abstract: *This article explores the nuances of tourism communication in two linguistic landscapes, English and Uzbek. Through a comparative lens, it aims to identify the cultural nuances embedded in these languages and their impact on effective communication in the tourism industry. Using qualitative analysis methods, this study examines lexical, syntactic and pragmatic features in tourism discourse. The findings highlighted the importance of cultural sensitivity and language skills in enhancing the tourist experience and developing intercultural understanding.*

Key words: *tourism communication, English language, Uzbek language, comparative analysis, cultural nuances, intercultural communication.*

KIRISH

Turizm nutqi turli madaniyat va tillardagi odamlarni bog'laydigan muhim ko'prik bo'lib xizmat qiladi. Ushbu sohada samarali muloqot unutilmas tajribalarni ta'minlash va madaniyatlararo tushunishni rivojlantirish uchun juda muhimdir. Ushbu tadqiqot

turizm sohasidagi muloqotga ta'sir etuvchi madaniy nozikliklarni ochishga qaratilgan ingliz va o'zbek tillaridagi turizm muloqotining qiyosiy tahlilini o'z ichiga oladi.

Tilshunoslik va turizmni o'rganish bo'yicha avvalgi tadqiqotlar til va madaniyatning turistik tajribalarni shakllantirishdagi ahamiyatini ta'kidlab o'tdi. Tadqiqotlar turizm nutqining turli jihatlarini, shu jumladan til tanlash, lingvistik xususiyatlar va madaniy ta'sirlarni o'rganib chiqdi. Shu bilan birga, adabiyotda ingliz va o'zbek kabi madaniy kelib chiqishi aniq bo'lgan tillarda turizm muloqotini qiyosiy tahlil qilish bo'yicha bo'shliq mavjud.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Ushbu tadqiqotda ingliz va o'zbek tillarida turizm muloqotini taqqoslash uchun sifatli tahlil usullari qo'llaniladi. Ikkala tilda ham haqiqiy turizm matnlari va suhbatlar to'plami to'planadi va tahlil qilinadi. Tahlil sayyohlik nutqida qo'llaniladigan leksik tanlovlar, sintaktik tuzilmalar va pragmatik strategiyalarga qaratilgan. Bundan tashqari, ingliz va o'zbek sayyohlik aloqalari o'rtasidagi o'xshashlik va farqlarni aniqlash uchun tilga kiritilgan madaniy elementlar o'rganiladi.

Ingliz va o'zbek tillarida sayyohlik muloqotini tahlil qilish so'z boyligi, madaniy nuanslar va suhbat konvensiyalari kabi turli jihatlarni taqqoslashni o'z ichiga oladi. Mana asosiy qiyosiy tahlil:

Lug'at va iboralar:

- Ingliz tili: "mehmonxonamizga xush kelibsiz", " sizga qanday yordam berishim mumkin?" va " siz manzarali xonani xohlaysizmi?" odatda ishlatiladi.
- O'zbekcha: "Mehmonxona guruhimizga xush kelibsizlar", " sizga qanday yordam bera olishim mumkin?" va " ko'rgan xonani xohlaysizmi?"

Rasmiyatchilik:

- Ingliz tili: umuman olganda, ingliz tilidagi turizm muloqoti muloyim va rasmiy bo'lishga intiladi, ayniqsa mehmonxonalar yoki sayyohlik axborot markazlari kabi professional sharoitlarda.
- O'zbek tili: o'zbek tilida ham shunga o'xshash rasmiyatchilik darajasi kuzatilib, hurmat bilan tilga olinadi va mijozlarga tegishli hurmat bilan murojaat qilinadi.

Madaniy mulohazalar:

- Ingliz tili: ingliz turizm muloqoti ingliz tilida so'zlashadigan mamlakatlarda keng tarqalgan mahalliy urf-odatlar, diqqatga sazovor joylar va qulayliklarga havolalarni o'z ichiga olishi mumkin.
- O'zbek: O'zbekiston sayyohlik muloqotida madaniy murojaatlar turlicha bo'lishi mumkin, bunda mahalliy urf-odatlar, diqqatga sazovor joylar va O'zbekistonga xos mehmondo'stlik urf-odatlariga e'tibor qaratiladi.

Mehmondo'stlik Iboralari:

- Ingliz tili: "turar joyingizdan zavqlaning", "iltimos, sizga biror narsa kerak bo'lsa, menga xabar bering" va "ajoyib kun o'tkazing!" mehmondo'stlikni etkazish uchun ishlatiladi.

- O'zbek tili: O'zbek tilidagi ekvivalentlarga "Mehmonxonningni mazkur qilishga xush kelibsiz", "agar nima bo'lsa kerak bo'ladi, iltimos, ayting, "va" qo'ng'iroq qilgandan keyin ayting, qanday yordam bera olishingizni bilasizmi?".

Til tuzilishi:

- Ingliz tili: ingliz tilidagi turizm dialogi mavzu-fe'l-ob'ekt tuzilishiga amal qiladi, kontekst va rasmiyatchilikka asoslangan o'zgarishlar bilan.

- O'zbek: xuddi shunday, o'zbek tili ham rasmiyatchilik va xushmuomalalik uchun tuzatishlar bilan predmet-ob'ekt-fe'l tuzilishiga amal qiladi.

Og'zaki bo'lmagan muloqot:

- Ingliz tili: tabassum, ko'z bilan aloqa qilish va tegishli imo-ishoralardan foydalanish kabi og'zaki bo'lmagan ko'rsatmalar ingliz turizm muloqotida iliqlik va mehmondo'stlikni etkazish uchun keng tarqalgan.

- O'zbek tili: tabassum va tana tilini hurmat qilish kabi og'zaki bo'lmagan belgilar o'zbek madaniyatida mehmondo'stlik va hurmatni namoyon etishda muhim ahamiyatga ega.

Umuman olganda, ingliz va o'zbek sayyohlik muloqoti o'rtasida lug'at va madaniy ma'lumotlarda farqlar mavjud bo'lsa-da, xushmuomalalik, mehmondo'stlik va samarali muloqotning asosiy tamoyillari har ikki tilda ham izchil bo'lib qolmoqda.

Topilmalar turizm aloqalarida madaniy sezgirlik va tilni bilish muhimligini ta'kidlaydi. Samarali aloqa strategiyalari sayyohlar va mahalliy aholi o'rtasidagi muvaffaqiyatli o'zaro munosabatlarni ta'minlash uchun madaniy nuanslar va lingvistik farqlarni hisobga olishi kerak. Turizm mutaxassislari uchun tillarni o'qitish dasturlari nafaqat lingvistik ko'nikmalarga, balki turli xil madaniy kontekstlarda samarali harakat qilish uchun madaniyatlararo kompetentsiyaga ham e'tibor qaratishlari kerak.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, ushbu tadqiqot turizm muloqotida madaniy nuanslarni tushunishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Tillardan foydalanishning madaniy asoslarini tan olish orqali turizm mutaxassislari turistik tajribalar sifatini oshirishi va madaniyatlararo tushunishni rivojlantirishi mumkin. Kelajakdagi tadqiqotlar til va madaniyatning boshqa til juftliklarida turizm aloqalariga ta'sirini yanada o'rganishi va turizm sohasida madaniyatlararo muloqot ko'nikmalarini takomillashtirish bo'yicha amaliy ko'rsatmalar ishlab chiqishi mumkin. Bundan tashqari, til ta'limi dasturlari turizm mutaxassislari turli auditoriyalar bilan samarali muloqot qilish uchun zarur ko'nikmalar bilan jihozlash uchun madaniy xabardorlik bo'yicha treninglarni birlashtirishi kerak.

ADABIYOTLAR:

1. Barretto, M. (2008). Manual de Iniciação ao Estudo do Turismo (17th ed.), Campina: Papyrus Editora.

2. Crouch, G. & Weber, K. (2002). Marketing of Convention Tourism. In K.
3. Davidson, R. & Cope, B. (2003). Business Travel. Conferences, Incentive Travel, Exhibitions, Corporate Hospitality and Corporate Travel. Harlow: Pearson Education Limited.
4. Palmer (Eds.), Tourism Research Methods: Integrating Theory and Practice (pp. 5–98). Wallingford: CAB International. DOI: 10.1079/9780851999968.0085
5. Getz, D. & Page, S. (2016). Event Studies: Theory, research and policy for planned events (3rd ed.). London & New York: Routledge.
6. Kiss, K. (2014). The challenges of developing health tourism in the Balkans. *Tourism*, 63(1), 97–110.
7. Lage, B. & Milone, P. (2000). Turismo: teoria e prática. São Paulo: Editora Atlas